

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-
ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД
ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ЗП(ПТ)О ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
у 2024/2025 н.р.:
АНАЛІЗ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ**

ЗМІСТ

Вступ	3
I. Структура підготовки робітничих кадрів у ЗП(ПТ)О.....	4
1.1. Аналіз ринку праці Харківщини	4
1.2. Моніторинг контингенту здобувачів освіти	6
II. Професійний розвиток педагогічних працівників, безперервна освіта педагогічних працівників ЗП(ПТ)О	7
2.1. Організація безперервної освіти педагогічних працівників у різних формах.....	7
2.1.1. Курсове та міжкурсове підвищення кваліфікації педагогічних працівників.....	7
2.2. Підсумки атестації керівних та педагогічних кадрів.....	11
2.3. Аналіз стану роботи з виявлення, вивчення та узагальнення позитивного педагогічного досвіду педагогів	12
III. Оновлення змісту та підвищення якості підготовки здобувачів освіти ЗП(ПТ)О.....	14
3.1. Професійна підготовка	14
3.1.1. Аналіз змісту професійної підготовки.....	
3.1.2. Моніторинг результатів навчання.....	
3.1.3. Діяльність навчально-практичних центрів та стан акредитації кваліфікаційних центрів.....	
3.2. Загальноосвітня підготовка (аналіз якості навчання, рівня знань, умінь і навичок здобувачів освіти ЗП(ПТ)О).....	24
IV. Національно-патріотичне виховання, спортивно-масова, соціально-психологічна, профорієнтаційна робота у ЗП(ПТ)О.....	27
4.1. Національно-патріотичне виховання.....	27
4.2. Спортивно-масова робота.....	28
4.3. Соціально-психологічна робота.....	29
4.3.1. Діяльність щодо профілактики протидії булінгу.....	
4.3.2. Діяльність щодо профілактики збереження ментального здоров'я.....	
4.4. Профорієнтаційна робота.....	31
4.4.1. Фестиваль професій «Проф-fest» м. Харкова.....	
4.4.2. Робота з лідерами учнівського самоврядування.....	
4.4.3. Функціонування центрів кар'єри.....	
V. Інформаційне забезпечення освітнього процесу в ЗП(ПТ)О	32
5.1. Інформаційно-видавнича діяльність.....	32
5.2. Моніторинг функціонування сайтів	33
VI. Інноваційні процеси у профтехосвіті області.....	35
6.1. Дослідно-експериментальна діяльність.....	35

Вступ

Діяльність НМЦ ПТО у Харківській області була спрямована на створення ефективного, інноваційного та безпечного освітнього простору у ЗП(ПТ)О регіону в умовах воєнного стану. Головною метою стало підвищення якості професійної освіти, удосконалення змісту навчання, а також забезпечення підготовки висококваліфікованих та конкурентоспроможних робітників для різних галузей економіки.

Упродовж 2024/2025 н.р. методисти НМЦ ПТО у Харківській області системно та цілеспрямовано працювали над організацією інформаційно-методичного супроводу освітнього процесу в ЗП(ПТ)О. Значну увагу було приділено наданню консультативної допомоги керівним і педагогічним працівникам закладів професійної освіти, впровадженню нових освітніх технологій, удосконаленню методичного забезпечення, а також поширенню кращих педагогічних практик.

З огляду на складну суспільно-політичну ситуацію, виклики воєнного часу та необхідність гнучкого реагування на постійні зміни в освітньому середовищі, діяльність НМЦ ПТО у Харківській області була зосереджена на розвитку професійної освіти в умовах цифрової трансформації. Основними напрямками цієї роботи стали:

- впровадження цифрових технологій в освітній процес, зокрема активне використання електронних навчальних ресурсів, онлайн-платформ, інтерактивних сервісів, хмарних технологій та систем дистанційного навчання. Це дало змогу забезпечити безперервність освітнього процесу, підтримати індивідуальні освітні траєкторії учнів та адаптувати навчання до реалій сьогодення;

- підготовка педагогічних працівників до роботи в цифровому освітньому середовищі, яка реалізовувалася через проведення цільових тренінгів, вебінарів, семінарів-практикумів, консультацій тощо;

- оновлення змісту навчальних програм і методичних матеріалів відповідно до сучасних вимог цифрової епохи. Це включало перегляд навчальних планів, інтеграцію елементів цифрової грамотності, впровадження компетентнісного підходу, орієнтованого на практичну підготовку здобувачів освіти.

Ці матеріали є результатом спільної та злагодженої роботи методистів НМЦ ПТО Харківської області, педагогічних колективів та адміністрацій закладів професійної освіти регіону, у якому представлено аналітичні матеріали, підсумовано зроблену роботу, що слугує орієнтиром для подальших змін, спрямованих на модернізацію професійної освіти та забезпечення її відповідності потребам ринку праці, запитам учнівської молоді та викликам часу.

I. СТРУКТУРА ПІДГОТОВКИ РОБІТНИЧИХ КАДРІВ У ЗП(ПТ)О

1.1. Аналіз ринку праці Харківщини

На сьогодні ринок праці Харківщини, незважаючи на складні умови, поступово відновлюється, попит на працю зростає.

За інформацією Харківської обласної служби зайнятості в 2025 році про потребу в кадрах заявили 3 тисячі роботодавців, які надали понад 10 тисяч пропозицій роботи. Із загальної кількості наданих вакансій майже 60% належать роботодавцям м. Харкова.

На Харківщині найбільше потрібні працівники у переробній промисловості, торгівлі, охороні здоров'я, транспорті, освіті, державному управлінні й обороні.

Найменше вакансій у добувній промисловості, фінансовій та страховій діяльності.

У професійному розрізі попит на службовців становить 40% вакансій, для робітників – 48%, решта – 12% вакансій заявлена на робочі місця, які не потребують спеціальної професійної підготовки.

Серед кваліфікованих робітників затребувані: водії, трактористи, слюсарі різних спеціалізацій, електромонтери, електрогазозварники, токарі, фрезерувальники, робітники будівельних професій, продавці, кухарі, соціальні робітники, швачки та інші.

Також роботодавці шукають працівників сфери торгівлі та послуг. Є запит на працівників комунальних служб, зокрема двірників, прибиральників, на підсобних робітників, вантажників.

У 2024 році за 270 робітничими професіями дефіцит кадрів склав 1,3 тис. осіб. За п'ять місяців 2025 року нестача робітничих кадрів становить 2,3 тисячі осіб за 480 професіями.

Є труднощі з укомплектуванням потреби в кадрах там, де більшість робочої сили традиційно становлять чоловіки.

На ринку праці не вистачає: електромонтерів, токарів, фрезерувальників, операторів верстатів з ПК, електрозварників, електромеханіків, слюсарів різних спеціалізацій, водіїв трамвая та інших працівників.

З початку року і до сьогодні, через нестачу робітничих кадрів, не укомплектовані: 21 вакансія слюсарів різних спеціалізацій (сантехніків, інструментальників, ремонтників, з механоскладальних робіт), 12 вакансій електромонтера з ремонту електроустаткування, 11 вакансій водія, 11 вакансій токаря, 10 вакансій електрогазозварника.

1.2. Моніторинг контингенту здобувачів освіти

Станом на 01.10.2024 у 22 ЗП(ПТ)О Харківської області загальний контингент здобувачів освіти склав 10713 осіб, у тому числі:

- на базі базової загальної середньої освіти – 6964 особи (66%);

- на базі повної загальної середньої освіти – 3618 осіб (34%), із них: здобувачів професійної освіти з особливими освітніми потребами – 189 осіб.

У порівнянні з минулим роком загальний контингент здобувачів освіти зменшився на 200 осіб (1,8%). Із розрахунку здобувачів освіти, які навчаються на базі базової загальної середньої освіти (6964 особи), контингент

розподілився таким чином: I курс – 33% (2255 осіб), II – 32% (2243), III – 28% (1917), IV – 7% (549).

Розподіл здобувачів освіти, які навчаються на базі повної загальної середньої освіти (3618 осіб), за курсами навчання маємо такий: I курс – 2177 осіб (58%), в тому числі 98 осіб з особливими освітніми потребами; II – 1441 (38%) – 91 особа з особливими освітніми потребами; навчаються на III рівні П(ПТ)О – 131 (4%).

У 2024 році здобувачі освіти ЗП(ПТ)О опановують 78 професій за 11 галузями та напрямками: машинобудування (3%), автомобільний транспорт (10%), сфера послуг (6%), загальні професії електротехнічного виробництва (15%), будівельна, монтажна і ремонтно-будівельна галузь (11%), легка промисловість (5%), сільське господарство (10%), залізнична галузь (6%), загальні професії для всіх галузей економіки (8%), громадське харчування (26%), деревообробна галузь (менше 1%).

Аналізуючи загальний попит професій, зроблено висновок, що найбільш затребувані професії громадського харчування, електротехнічного виробництва, будівельні, монтажні і ремонтно-будівельні та професії сільського господарства та автомобільного транспорту; найменш затребувані професії деревообробної галузі, машинобудування, легкої промисловості, сфери послуг та залізничного транспорту.

Станом на 01.10.2024 на I курс прийнято 4519 осіб, що становить 42% від загальної кількості здобувачів освіти. Відсоток здобувачів освіти за статтю склав: чоловіки – 63%; жінки – 37%.

При порівняльному аналізі між попитом і пропозицією кваліфікованих кадрів Харківського регіону можна зробити наступні висновки:

- професійна освіта намагається відповідати потребам ринку праці, готуючи кадри із затребуваних галузей економічної діяльності – зокрема, це професії електротехнічного напрямку, будівельна, монтажна і ремонтно-будівельна галузь тощо;

- водночас, дефіцит кадрів на ринку праці частково зумовлений недостатньою кількістю випускників у затребуваних на ринку праці професіях;

- ЗП(ПТ)О реагують на потреби ринку, але існує тимчасовий розрив між навчанням і працевлаштуванням, завдяки зовнішнім чинникам: війна, мобілізація, пошкоджена інфраструктура, релокація підприємств, внутрішня та зовнішня еміграція тощо;

- при тому, що на регіональному ринку праці склався певний дефіцит кадрів, через дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили в територіальному і в професійному розрізі, існує профіцит кадрів за окремими професіями. А саме, коли кількість шукачів роботи набагато перевищує кількість пропозицій роботи для них.

II. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

2.1. Організація безперервної освіти педагогічних працівників ЗП(ПТ)О у різних формах (курсове та міжкурсове підвищення кваліфікації)

У 2024/2025 н.р. керівні та педагогічні працівники пройшли *курси підвищення кваліфікації* на базі:

- Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України – 9 (1 директор, 2 заступники директора, 1 методист, 4 викладачі предметів професійно-теоретичної підготовки, 1 майстер виробничого навчання);

- Білоцерківського інституту неперервної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України – 56 (1 директор, 3 заступники директора, 2 методисти, 1 старший майстер, 12 викладачів предметів професійно-теоретичної підготовки, 37 майстрів виробничого навчання);

- Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна – 169 (102 викладачі предметів професійно-теоретичної підготовки, 67 майстрів виробничого навчання).

Кількість педагогічних працівників, які проходять курси підвищення кваліфікації на базі освітніх установ, дещо зменшилась, оскільки багато з них підвищують кваліфікацію на різноманітних інтернет-платформах, або шляхом участі у різноманітних заходах і отримання сертифікатів з певною кількістю кредитів.

Протягом 2024/2025 н.р. у системі міжкурсового підвищення кваліфікації в онлайн-форматі проведено 19 обласних методичних секцій для керівних, педагогічних та бібліотечних працівників ЗП(ПТ)О (усього 76 спікерів із ЗП(ПТ)О). Також діяли 18 онлайн-шкіл кращого педагогічного досвіду роботи (усього 42 спікери із ЗП(ПТ)О).

Участь у колективних формах методичної роботи різного рівня сприяла підвищенню рівня методичної, професійної майстерності і є однією з форм індивідуальної методичної роботи та самоосвітньої діяльності педагога.

Для створення ефективної системи розвитку цифрової компетентності педагогів НМЦ ПТО у Харківській області розроблено алгоритм дій:

- проведено аналіз потреб педагогів у підвищенні рівня цифрової компетентності та ідентифікували напрямки, в яких є прогалини;

- визначено критерії цифрової компетентності, які відповідають освітнім цілям та потребам педагогів ЗП(ПТ)О в умовах дистанційного навчання;

- розроблено навчальні матеріали та ресурси, спрямовані на розвиток цифрової компетентності педагогів;

- організовано постійні тренінги, майстер-класи та семінари з розвитку цифрової компетентності педагогів;

- забезпечено систему підтримки педагогів: консультації та можливість отримання допомоги від методистів НМЦ ПТО у випадках потреби;

- створено умови для інтеграції цифрової компетентності в педагогічний процес шляхом організації обласних заходів, що сприяли реалізації даної компетентності;

- проаналізовано рівень цифрової компетентності педагогів за результатами проведених заходів;

- створено механізми для обміну кращими практиками між педагогами та закладами освіти через соціальні мережі та YouTube канал;
- організовано підтримку активної участі педагогів в обласних заходах шляхом нагородження сертифікатами та подяками, а також висвітлення у соціальних мережах з метою поширення кращих практик колег, визнання досягнень та прагнення педагогів до професійного вдосконалення.

Визначивши потреби педагогів, НМЦ ПТО у Харківській області у І семестрі 2024/2025 н.р. було проведено 6 навчальних тренінгів для 6 ЗП(ПТ)О, з них: 4 – в онлайн і 2 – офлайн за темами: – «Використання віртуальних дошок та графічного дизайну сервісу Canva для організації групової роботи з учнями» (1 тренінг); – «Майстерність у створенні тестових завдань у Classtime» (1 тренінг); – «Майстерність у створенні тестових завдань у Google Forms» (4 тренінги). Як результат, підвищили рівень цифрової компетентності близько 200 педагогічних працівників ЗП(ПТ)О області.

У квітні 2025 НМЦ ПТО у Харківській області було проведено консультаційний чат для педпрацівників з надання методичних рекомендацій щодо створення якісного та ефективного навчального відеоконтенту, в якому взяли участь 127 педагогів ЗП(ПТ)О області.

НМЦ ПТО у Харківській області протягом травня-червня 2025 року проведено обласний веб-фестиваль освітнього відеоконтенту «Smart Skills in Action» з предметів загальноосвітньої підготовки, інтегрованої з професійною підготовкою. Для участі у фестивалі було подано 81 навчальний відеоролик від 19 ЗП(ПТ)О області.

Результатом даної роботи є розповсюдження досвіду роботи педагогів ЗП(ПТ)О шляхом розміщення відеоконтенту на YouTube каналі НМЦ ПТО у Харківській області (<https://www.youtube.com/@khnmcpto>).

2.2. Підсумки атестації керівних та педагогічних кадрів

НМЦ ПТО у Харківській області здійснювався науково-методичний супровід підготовки та проведення атестації педпрацівників ЗП(ПТ)О: проведено опитування відповідальних осіб за атестацію педпрацівників, консультаційний чат для них за результатами опитування, індивідуальні консультації під час підготовки атестаційних листів педпрацівників, протоколів засідань атестаційних комісій.

У 2024/2025 н.р. атестувалися 259 керівних та педагогічних працівників з 22 ЗП(ПТ)О (21,3% від загальної кількості керівного та педагогічного складу ЗП(ПТ)О): 12 заступників директора (з 9), 8 методистів (з 8), 6 старших майстрів (з 5); 73 викладачі предметів загальноосвітньої підготовки (з 21), 59 викладачів предметів професійно-теоретичної підготовки (з 21), 92 майстри виробничого навчання (з 19), 6 керівників гуртків (з 5), 1 керівник фізичного виховання, 1 практичний психолог та 1 соціальний педагог.

Атестація проходила за новим положенням, яке розширило повноваження комісій I рівня: приймає рішення про відповідність (невідповідність) займаний посаді педагогічних працівників закладу освіти, присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій і педагогічних звань або про відмову в такому присвоєнні (підтвердженні). Директори ЗП(ПТ)О атестувалися комісією III рівня.

За підсумками засідань атестаційних комісій ЗП(ПТ)О I рівня 259 педагогічних працівників відповідають займаній посаді (100% від атестованих комісіями ЗП(ПТ)О).

Педагогічні працівники в атестаційний період продемонстрували педагогічну майстерність, брали участь в обговоренні освітянських проблем на засіданнях методичних комісій, педагогічних та методичних радах, підвищували фаховий рівень шляхом участі у різних формах підвищення кваліфікації.

НМЦ ПТО у Харківській області здійснювався методичний супровід підготовки та проведення атестації педпрацівників навчальних центрів.

2.3. Аналіз стану роботи з виявлення, вивчення та узагальнення позитивного педагогічного досвіду педагогів

Протягом 2024/2025 н.р. НМЦ ПТО у Харківській області проведено роботу щодо виявлення, вивчення та узагальнення позитивного педагогічного досвіду (далі – ППД). Матеріали надавалися в електронному вигляді, а в подальшому друкувалися у газеті «Вісник профосвіти» (*надруковано 20 статей під рубрикою «З досвіду роботи»*). Випуск газет анонсувався в соціальній мережі Facebook і знаходиться у відкритому доступі на офіційному сайті НМЦ ПТО у Харківській області (<http://nmc.ptu.org.ua/informacziyna-diyalnist/vydavnycha-robota/gazeta-visnyk-profosvity/2025-2/>).

У 2024/2025 н.р. методистами НМЦ ПТО у Харківській області та педагогами ЗП(ПТ)О підготовлено і надруковано 8 буклетів з досвіду роботи (<http://nmc.ptu.org.ua/informacziyna-diyalnist/vydavnycha-robota/inshi-vydannya-pedpracivnykiv-zpo-ta-metodystiv-nmcz-ptu/2025-r/>).

ІІІ. ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

3.1. Професійна підготовка

3.1.1. Аналіз змісту професійної підготовки

У 2024/2025 н.р. продовжувалася робота щодо формування змісту освіти, в тому числі під час розробки та впровадження нових державних освітніх стандартів. Методисти НМЦ ПТО у Харківській області та педагогічні працівники ЗП(ПТ)О брали участь в онлайн-засіданнях робочих груп із розроблення державних освітніх стандартів з професій: «Електрозварник ручного зварювання», «Верстатник широкого профілю», «Майстер з монтажу навісних вентильованих фасадів та світлопрозорих конструкцій».

Протягом 2024/2025 н.р. НМЦ ПТО у Харківській області надавалась консультативно-методична допомога щодо розроблення робочих навчальних планів на різні освітні компоненти для конкретних професійних кваліфікацій за всіма видами професійної підготовки (ППП, ПТН, ПрП, ПК).

Станом на 23.06.2025 ЗП(ПТ)О розроблено 162 робочих навчальних планів, що відповідають вимогам нових державних освітніх стандартів та підприємств-замовників робітничих кадрів, у тому числі: 95 – для ПТН, ПрП, ПК та 23 навчальні плани для проходження процедури ліцензування. Надано консультативну допомогу педпрацівникам (431 година) з питань розробки робочих навчальних планів та освітніх програм за різними видами підготовки.

Методистами НМЦ ПТО у Харківській області разом з педагогічними працівниками ЗП(ПТ)О здійснена робота щодо розроблення освітніх програм відповідно до нових державних освітніх стандартів, розроблених на компетентнісній основі, які було затверджено протягом 2025 року із 5 професій: «Електрозварник ручного зварювання»; «Манікюрник»; «Фрезерувальник», «Палітурник», «Кухар закладу освіти».

З метою вивчення питання якісної організації початку 2024/2025 н.р. в частині розробки й оформлення навчально-плануючої та облікової документації НМЦ ПТО у Харківській області було проведено педагогічний дискурс для заступників директора з НВР та методистів ЗП(ПТ)О та організовано роботу щодо вивчення освітніх програми ЗП(ПТ)О, а саме: РНП з усіх професій, за якими здійснюється підготовка здобувачів освіти; освітні програми з монопрофесій: навчальні програми з предметів та професійно-практичної підготовки; навчально-плануючу документацію: поурочно-тематичні плани з предметів; переліки навчально-виробничих робіт з професії на семестр чи курс навчання.

Аналіз здійснювався за трьома складовими: повнота комплектів освітніх програм, відповідність годин на вивчення навчальних предметів та професійно-практичної підготовки робочому навчальному плану, відповідність змісту освітніх програм державним освітнім стандартам.

За результатами вищеназваної роботи було підготовлено та надано рекомендації щодо якісної розробки освітніх програм для окремих професій, а саме:

1. Провести моніторинг наявних навчальних програм педагогічних працівників з предметів загальнопрофесійної, професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки, зазначених в діючих робочих навчальних планах.

2. Організувати роботу методичних комісій щодо оновлення наявних навчальних програм та приведення їх змісту відповідно до вимог ДОС.

3. Привести у відповідність до робочого навчального плану наявну кількість годин на вивчення предметів, в тому числі на ЛПП.

4. Розглянути та схвалити на засіданнях методичних комісій оновлені навчальні програми з предметів загальнопрофесійної, професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки.

5. Розглянути та схвалити на засіданнях методичних комісій оновлені поурочно-тематичні плани, переліки навчально-виробничих робіт.

6. Сформувати пакети освітніх програм відповідно до професій, за якими здійснюється підготовка здобувачів освіти (у разі, якщо професія інтегрована, до пакету повинні входити освітні програми з кожної професії на кожну професійну кваліфікацію, зазначену у робочому навчальному плані).

7. Надати оновлені освітні програми на затвердження в установленому порядку.

НМЦ ПТО у Харківській області також здійснювався методичний супровід розроблення освітніх програм для сторонніх організацій, які мають ліцензію.

3.1.2. Моніторинг результатів навчання

Зовнішнє оцінювання результатів навчання здобувачів освіти Харківської області з предметів професійно-теоретичної підготовки (професійних компетентностей) у 2024/2025 н.р.

З метою визначення результатів навчання здобувачів освіти з предметів професійно-теоретичної підготовки (професійних компетентностей) відповідних професій, організації аналітико-прогностичної роботи НМЦ ПТО у Харківській області у 2024/2025 н.р. проведено зовнішнє оцінювання навчальних досягнень із 9 професій (у минулому навчальному році було охоплено 11 професій): «Електрогазозварник», «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва», «Кухар», «Штукатур», «Маляр», «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів», «Кравець», «Перукар (перукар модельєр)», «Кондитер».

Результати навчання здобувачів освіти визначалися за допомогою банку тестових завдань протягом травня 2025 року. До банку тестових завдань було включено завдання різного рівня складності (початкового, середнього, достатнього та високого) закритого та відкритого типу.

Моніторинговим дослідженням були охоплені усі 22 ЗП(ПТ)О області. Виконували тестові завдання 2388 здобувачів освіти, що складає 93,7% від запланованих – це на 0,8% вище минулорічного показника.

Найбільше представництво здобувачів професійної освіти при виконанні тестових завдань 99,1% з професії «Кухар», найменше – 86% з професії «Кравець», що на 2,3% вище минулорічного показника, який було зафіксовано у професії «Маляр».

На рис.3.1.2. подано інформацію щодо представництва здобувачів освіти при виконанні тестових завдань з професій, з яких проводилось оцінювання.

Рис.3.1.2. Представництво здобувачів професійної освіти при виконанні тестових завдань з професій, з яких проводилось оцінювання

Середній показник (у відсотках) загальної успішності становить 98,5%; найвищий – з професій: «Маляр», «Штукатур» та «Електрогазозварник» (100%). Середній показник якісної успішності становить 66,2%; найвищий – з професії «Електрогазозварник» (78,2%). У таблиці 3.1.2. подано показники (середній та якісний) за результатами зовнішнього оцінювання із предметів професійно-теоретичної підготовки (професійних компетентностей) за 2024/2025 н. р.

Таблиця 3.1.2. Показники (середній та якісний) за результатами зовнішнього оцінювання із предметів професійно-теоретичної підготовки (професійних компетентностей) за 2024/2025 н.р.

Назва професії	Середній показник загальної успішності, %	Середній показник якісної успішності, %
Маляр	100	37,2
Штукатур	100	42,6
Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів	98,5	51
Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	98,6	76,6
Електрогазозварник	100	78,2
Кухар	96,3	67,1
Перукар (перукар-модельєр)	98,5	46,7
Кондитер	98,9	71,5
Кравець	98,5	66,2
Середні показники	98,8	59,7

Більш детальна інформація щодо охоплення здобувачів освіти моніторинговими обстеженнями та результати зовнішнього оцінювання із предметів професійно-теоретичної підготовки (професійних компетентностей) у розрізі професій та закладів освіти розміщена за посиланням: [Результати зовнішнього оцінювання із предметів професійно-теоретичної підготовки 2024-2025 н.р..pdf](#)

Результати моніторингових досліджень засвідчили, що найвищий якісний показник навчальних досягнень здобувачів професійної освіти за виконання контрольних завдань (достатнього та високого рівня) показали здобувачі професійної освіти ЗП(ПТ)О з професій:

-«Кондитер» – 100% (ДНЗ «Ізюмський регіональний центр професійної освіти»), що на 1,2% вище минулорічного показника (ДПТНЗ «Регіональний центр професійної освіти ресторанно-готельного, комунального господарства, торгівлі та дизайну»);

-«Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва» – 95% (ЗП(ПТ)О «Чугуївський регіональний центр професійної освіти Харківської області»), що на 9% вище минулорічного показника (ЗП(ПТ)О «Регіональний центр професійної освіти залізничного транспорту та агротехнічного сервісу» та ДНЗ «Слобожанський регіональний центр професійної освіти»);

-«Маляр» – 80% («ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти будівельних технологій Харківської області»), що на 16% вище минулорічного показника (ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти будівельних технологій Харківської області»);

-«Штукатур» – 85% («ЗП(ПТ)О «Харківський професійний коледж будівництва та промисловості»), що на 1% вище минулорічного показника (ДНЗ «Ізюмський регіональний центр професійної освіти»);

-«Електрогазозварник» – 90% («ЗП(ПТ)О «Харківський професійний коледж»), що на 10% нижче минулорічного показника вищеназваного закладу;

-«Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів» – 100% («ЗП(ПТ)О «Харківський професійний коледж»), що на 4% вище минулорічного показника (Регіональний центр професійної освіти електротехнічних, машинобудівних та сервісних технологій Харківської області та ДНЗ «Слобожанський регіональний центр професійної освіти»);

-«Кухар» – 100% (ДНЗ «Харківське вище професійне училище №6»), що на 5% вище минулорічного показника (ДНЗ «Слобожанський регіональний центр професійної освіти»);

-«Перукар» – 85,4% (ДЗП(ПТ)О «Харківське вище професійне училище швейного виробництва та побуту»), що на 14,6% нижче минулорічного показника вищеназваного закладу;

-«Кравець» – 92,3% (ЗП(ПТ)О «Богодухівський регіональний центр професійної освіти Харківської області»), що на 3,5% нижче минулорічного показника (Лозівський центр професійної освіти Харківської області).

За результатами моніторингу лідерами якісної підготовки здобувачів освіти у 2024/2025 н.р. є ЗП(ПТ)О з певних професій, які подано на інфографіці (рис.3.1.3). Дані результати свідчать про високий рівень підготовки фахівців у даних закладах, а також про ефективність освітніх програм та професійну майстерність викладачів.

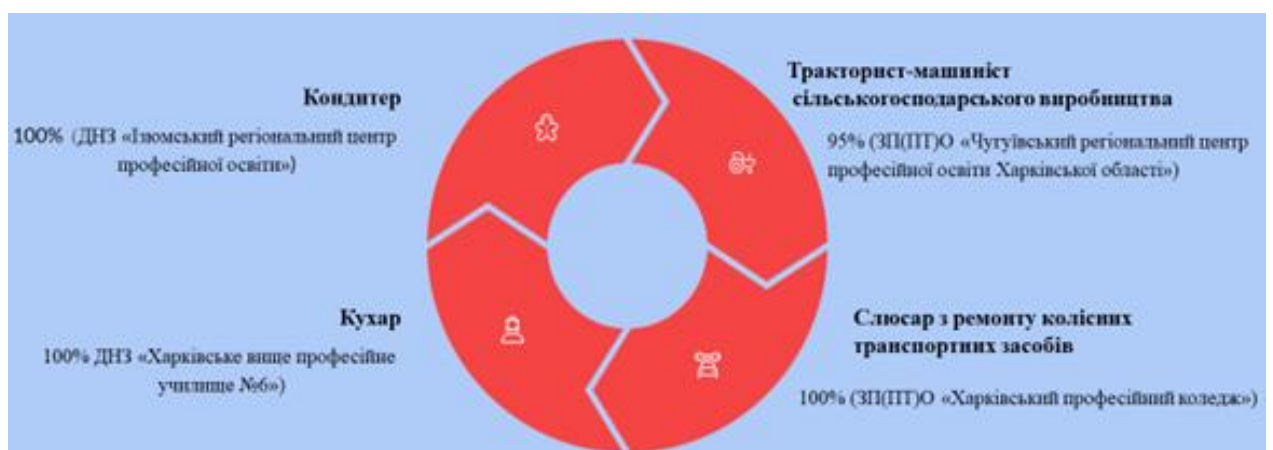

Рис.3.1.3. Лідери якісної підготовки здобувачів освіти у 2024/2025 н.р.

Найнижчий якісний показник навчальних досягнень показали здобувачі освіти ЗП(ПТ)О з професій:

✓ «Кухар» – 31,3% (ЗП(ПТ)О «Богодухівський регіональний центр професійної освіти Харківської області»), що на 31,3% вище минулорічного показника (ДНЗ «Куп'янський регіональний центр професійної освіти»);

✓ «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва» – 27% (Лозівський центр професійної освіти Харківської області), що на 3% вище минулорічного показника (ДНЗ «Ізюмський регіональний центр професійної освіти»);

✓ «Маляр» – 24% (ДПТНЗ «Харківське вище професійне училище будівництва»), що на 24% вище минулорічного показника (ДНЗ «Слобожанський регіональний центр професійної освіти»);

✓ «Штукатур» – 13% (Лозівський центр професійної освіти Харківської області), що на 5% нижче минулорічного показника вищеназваного закладу;

✓ «Електрогазозварник» – 50% (ЗП(ПТ)О «Харківський професійний коледж будівництва та промисловості»), що на 42% вище минулорічного показника (Центр професійно-технічної освіти №1 м.Харкова);

✓ «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів» – 7% (Регіональний центр професійної освіти ресторанного, будівельного та автотранспортного сервісу Харківської області), що на 2% нижче минулорічного показника (Центр професійно-технічної освіти №1 м.Харкова);

✓ «Перукар» – 3,7% (ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»), що на 6,3% нижче минулорічного показника (ДНЗ «Харківське вище професійне училище №6»);

✓ «Кравець» – 16% (ДЗП(ПТ)О «Харківське вище професійне училище швейного виробництва та побуту»), що на 39,6% нижче минулорічного показника (ДПТНЗ «Харківське вище професійне училище сфери послуг»);

✓ «Кондитер» – 41,9% (ДПТНЗ «Харківське вище професійне училище будівництва»), що на 41,9% вище минулорічного показника (Лозівський центр професійної освіти Харківської області).

Отже, зовнішнє оцінювання результатів навчання здобувачів освіти Харківської області з предметів професійно-теоретичної підготовки (професійних компетентностей) у 2024/2025 н.р. виявило як значні успіхи, так і точки зростання навчальних досягнень, а також певні прогалини в знаннях з професійних компетентностей учнів.

Рекомендації для покращення результатів навчання:

1. Сформувати робочі групи для аналізу причин низьких показників результатів навчання.

2. Провести глибокий аналіз причин низької якості успішності.

3. Розробити заходи щодо усунення даних причин.

4. Забезпечити використання педагогічними працівниками сучасних інтерактивних методів навчання та сучасного інструментарію вимірювання результатів навчання.

5. Постійно здійснювати функціонування сукупності умов, процедур і заходів у ЗП(ПТ)О, які забезпечать ефективність освітніх та управлінських процесів, що безпосередньо впливатимуть на якість результатів навчання учнів.

Моніторинг навчальних досягнень здобувачів професійної освіти ЗП(ПТ)О Харківської області за результатами ДКА

Моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти ЗП(ПТ)О Харківської області за підсумками 2024/2025 н.р. проводився із предметів професійно-теоретичної, професійно-практичної підготовки та за результатами ДКА.

З 20 по 30 червня 2025 року методистами НМЦ ПТО у Харківській області було відвідано Державну кваліфікаційну атестацію (далі – ДКА) у 18 ЗП(ПТ)О (охоплено 81,8% закладів освіти).

Під час відвідування методисти вивчали якість проведення та організації завершального етапу освітнього процесу: участь та активність здобувачів освіти у ДКА, наявність усіх навчально-методичних документів, передбачених нормативно-правовими актами та необхідних для якісного проведення ДКА.

За результатами ДКА здобувачі освіти, які брали участь у даному заході, успішно склали випускний іспит та отримали професійну кваліфікацію (професію), за якою навчались у ЗП(ПТ)О протягом 3-х років.

Загальна кількість здобувачів освіти випускних груп ЗП(ПТ)О у 2024/2025 н.р., які повинні були проходити ДКА, склала 3651, що на 1633 менше, ніж у минулому році. Відсоток участі у ДКА складає 99,8%.

Найбільша кількість здобувачів освіти, що склали успішно ДКА (614 осіб), у ЗП(ПТ)О «Харківський професійний коледж», що на 12 осіб більше минулорічного показника цього ж закладу освіти. Найменша (47 осіб) – у ДЗП(ПТ)О «Харківське вище професійне училище швейного виробництва та побуту», що на 5 осіб більше і було зафіксовано в ДНЗ «Ізюмський регіональний центр професійної освіти» у 2023/2024 н.р..

Кількість здобувачів освіти, які атестовані під час проходження ДКА, склала 3645 осіб, це на 0,74% вище, ніж у минулому році.

Кількість здобувачів освіти, які не атестовані під час проходження ДКА, – 6 (0,07%) – це на 0,83% більше минулорічного показника. Неатестовані здобувачів освіти (по 3 особи) у 2-х ЗП(ПТ)О (ЗП(ПТ)О «Регіональний центр професійної освіти залізничного транспорту та агротехнічного сервісу» та ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти будівельних технологій Харківської області»).

Дані про високий та середній рівень засвоєння професійних компетентностей у порівнянні з 2023/2024 н.р. подано у таблиці 3.1.3.

Таблиця 3.1.3. Високий та середній рівень засвоєння професійних компетентностей у порівнянні з 2023/2024 н.р.

Високий та середній рівень засвоєння професійних компетентностей у % за 2023/2024 н.р.	Високий та середній рівень засвоєння професійних компетентностей у % за 2024/2025 н.р.	Динаміка показників
82	57,06	Зниження на 24,9%

Більш детальна інформація щодо результатів навчальних досягнень здобувачів освіти ЗП(ПТ)О за результатами проходження ДКА у 2024/2025 н.р. подано у таблиці 3.1.4.

Таблиця 3.1.4. Результати навчальних досягнень здобувачів професійної освіти ЗП(ПТ)О за результатами проходження ДКА у 2024/2025 н.р.

№ з/п	Назва ЗП(ПТ)О	Загальна кількість здобувачів професійної освіти випускних груп, які повинні пройти ДКА	Кількість здобувачів професійної освіти, які атестовані за результатами ДКА	Кількість здобувачів професійної освіти, які не атестовані за результатами ДКА	Відсоток неатестованих здобувачів освіти за результатами ДКА	Середній рівень: кількість здобувачів освіти	Середній рівень: % від загальної кількості атестованих	Достатній рівень: кількість здобувачів освіти	Достатній рівень: % від загальної кількості атестованих	Високий рівень: кількість здобувачів освіти	Високий рівень: % від загальної кількості атестованих	Якість знань у % за результатами ДКА
1.	Регіональний центр професійної освіти ресторанного, будівельного та автотранспортного сервісу Харківської області	130	130	0	0	25	19,2	89	68,5	16	12,3	80,8
2.	Зміївський професійний енергетичний ліцей	57	57	0	0	25	44	24	42	8	14	56
3.	ЗП(ПТ)О «Богодухівський регіональний центр професійної освіти Харківської області».	106	106	0	0	18	17	67	63,2	21	19,8	83
4.	Регіональний центр професійної освіти електротехнічних, машинобудівних та сервісних технологій Харківської області	189	189	0	0	3	1,6	152	80,4	34	18	98,4
5.	Лозівський центр професійної освіти Харківської області	133	133	0	0	60	47,95	62	44,85	11	7,2	52,05
6.	ДНЗ «Куп'янський регіональний центр професійної освіти»	130	130	0	0	56	43	53	40,8	21	16,2	57
7.	ЗП(ПТ)О «Регіональний центр професійної освіти залізничного транспорту та агротехнічного сервісу»	186	183	3	1,6	7	3,8	131	71,60	45	24,6	96,2
8.	ДЗП(ПТ)О «Харківське вище професійне училище швейного виробництва та побуту»	47	47	0	0	14	28	24	53	9	19	33
9.	ЗП(ПТ)О «Харківський професійний коледж»	614	614	0	0	61	9,9	343	55,9	210	34,2	90,1
10.	ДНЗ «Харківське вище професійне училище № 6»	147	147	0	0	35	20	70	52	47	28	85

11.	ЗП(ПТ)О «Харківський професійний коледж будівництва та промисловості»	159	159	0	0	24	15,1	93	58,5	42	26,4	85
12.	ДНЗ «Харківський регіональний центр професійної освіти поліграфічних медіатехнологій та машинобудування»	181	181	0	0	16	9	93	51	72	40	91
13.	ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»	86	86	-	-	11	12,8	49	57	26	30,2	87,2
14.	Регіональний центр професійної освіти ресторанного, будівельного та автотранспортного сервісу Харківської області	130	130	0	0	25	19,2	89	68,5	16	12,3	80,8
15.	ДПТНЗ «Харківське вище професійне училище сфери послуг»	148	148	0	0	39	26,3	82	55,4	27	18,2	73,6
16.	Харківський професійний ліцей залізничного транспорту	134	134	0	0	39	29	76	57	19	14	72
17.	Центр професійно-технічної освіти №1 м.Харкова	92	92	0	0	9	1	56	60	27	29	89
18.	ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти будівельних технологій Харківської області»	200	197	3	2	10	5	145	74	42	21	94
19.	ДНЗ «Слобожанський регіональний центр професійної освіти»	231	231	0	0	3	1.3	221	95.7	7	3.0	98.7
20.	ДПТНЗ «Регіональний центр професійної освіти ресторанно-готельного, комунального господарства, торгівлі та дизайну»	252	252	0	0	12	4,80	187	74,20	53	21	95,2
21.	ДНЗ «Ізюмський регіональний центр професійної освіти»	53	53	0	0	8	15,1	39	73,6	6	11,3	84,9
22.	ЗП(ПТ)О «Чугуївський регіональний центр професійної освіти Харківської області»	246	246	0	0	65	26,4	138	56,10	43	17,5	73,5
	Усього:	3651	3645	6		565		2283	964,189	757	330,011	1255,349
	Середній показник (у %):				0,07		13,8					57,06

3.1.3. Діяльність навчально-практичних центрів та стан акредитації кваліфікаційних центрів

У 9 ЗП(ПТ)О Харківської області діє 21 навчально-практичний центр (далі – НПЦ) за 7 галузевими спрямуваннями, такими як: машинобудування

(3), транспорт (1), сфера обслуговування (2), електроенергетика електротехніка та електромеханіка (1), будівництво (11), легка промисловість (1), сільське господарство (2), з яких створено: 14 (66%) за кошти державного бюджету, 6 (29%) за кошти соціальних партнерів, 1 (5%) за власним фінансуванням закладу (див. рис.3.1.4).

Рис. 3.1.4. НПП за галузевими спрямуваннями

Частка закладів, що мають НПП у загальній кількості ЗП(ПТ)О області, які здійснюють професійно-практичну підготовку, становить 41%.

Середня кількість НПП у закладі серед тих, що мають НПП, становить 4,3%. Частка контингенту здобувачів освіти, які навчаються за професіями НПП, до загального контингенту у закладах освіти, які мають НПП, станом на 01.01.2025 становить 20,6% (рис.3.1.5).

Рис. 3.1.5. Загальна кількість здобувачів освіти, які навчаються в НПП

Кількість учнів станом на: 01.01.2023 – 1772 особи, 01.01.2024 – 2392, 01.01.2025 – 2143, що свідчить про певні коливання кількісного показника.

У поточному році прийом здобувачів освіти за професіями НПЦ, становив 813 вступників (протягом останніх трьох років спостерігається стабільне зростання минулорічного показника), найбільша кількість з яких, як і в попередні роки, обрали будівельну галузь – 307 осіб (38%, що на 7% більше минулорічного показника). Наступні за рейтингом – сфера обслуговування – 180 осіб (22%), сільське господарство – 100 (12%), далі машинобудування – 78 (10%), легка промисловість – 50 (6%), електроенергетика електротехніка та електромеханіка – 49 (6%), транспорт – 49 (6%) (рис.3.1.6-3.1.7).

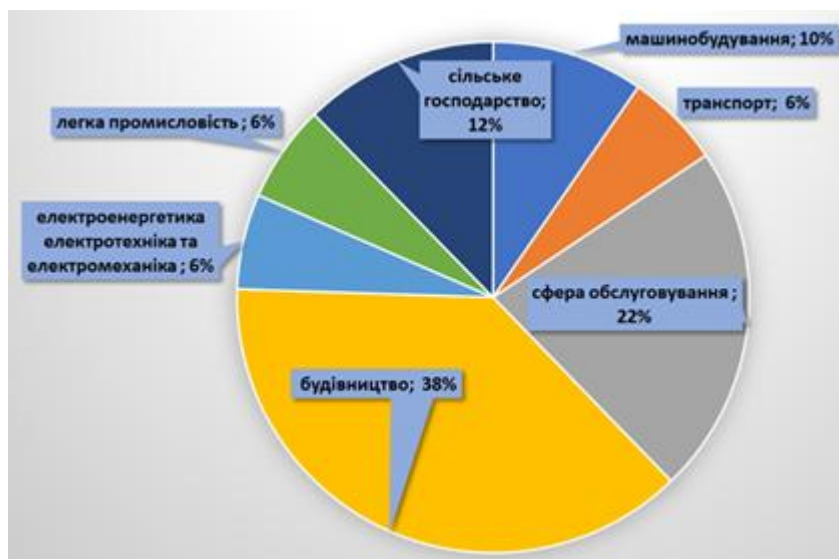

Рис. 3.1.6. Кількість вступників за галузями НПЦ

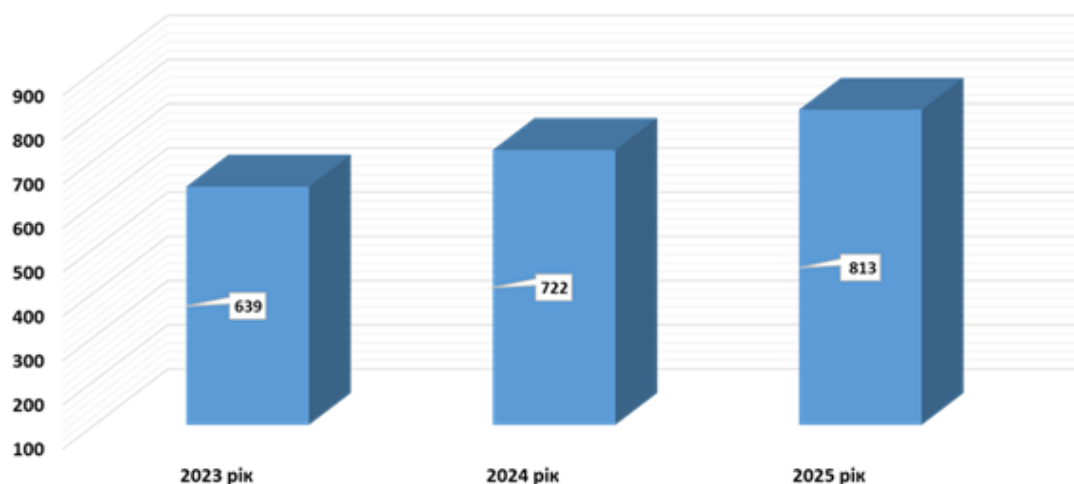

Рис. 3.1.7. Кількість здобувачів освіти, які прийняті на навчання до НПЦ

Із загальної кількості прийому здобувачів освіти на основі базової загальної середньої освіти навчаються 508 осіб (62%), повної загальної середньої освіти – 305 (38%). Кількість короткострокових програм, згідно з якими слухачі здобувають професії на базі НПЦ, зросла на 45% в порівнянні з минулорічним показником та склала 35. Кількість слухачів, які отримали документи державного зразка, у 2023 році становила 136 осіб, 2024 – 281, 2025 – 210 осіб, тобто спостерігається нестабільна динаміка.

У 2024/2025 н.р. три ЗП(ПТ)О Харківської області здійснювали підготовку на базі навчально-практичних центрів (далі – НПЦ) за частковими

кваліфікаціями з двох галузевих напрямків: 1) електроенергетика, електротехніка та електромеханіка; 2) будівництво. Усього навчання за цими частковими кваліфікаціями пройшли 817 здобувачів освіти (рис.3.1.8.).

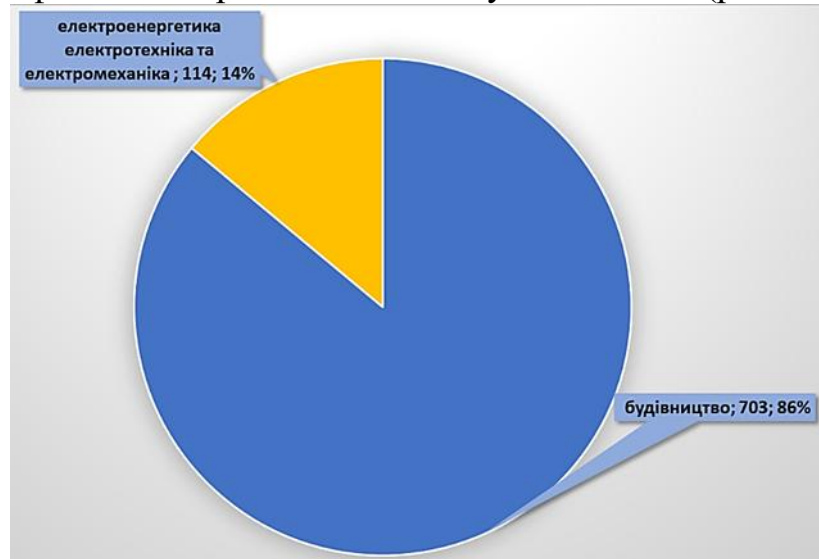

Рис. 3.1.8. Кількісні показники проходження навчання здобувачів освіти на базі НПЦ за частковими кваліфікаціями з галузевих напрямків

Частка здобувачів освіти, які опанували часткові кваліфікації на базі НПЦ, становить 76% від загальної кількості осіб, які проходили навчання за частковими кваліфікаціями з інших професій. Це свідчить про високий попит на ринку праці на професії, з яких здійснюється підготовка на базі НПЦ.

З метою навчання здобувачів освіти за частковими кваліфікаціями методистами підготовлено методичні рекомендації щодо впровадження різних форм здобуття професійної освіти для розвитку трудового потенціалу регіону (навчання частковим та мікрокваліфікаціям), які розміщено на сайті НМЦ ПТО у Харківській області (<http://nmc.ptu.org.ua/metodychna-diyalnist/metodychni-rekomendacziyi-2/>).

У 2024/2025 н.р. у 3 ЗП(ПТ)О створені кваліфікаційні центри (далі – КЦ):

- ✓ Лозівський центр професійної освіти Харківської області;
- ✓ ЗП(ПТ)О «Регіональний центр професійної освіти залізничного транспорту та агротехнічного сервісу»;
- ✓ ДПТНЗ «Регіональний центр професійної освіти ресторанно-готельного, комунального господарства, торгівлі та дизайну».

Детальна інформація щодо створених КЦ представлена за посиланням: <http://nmc.ptu.org.ua/metodychna-diyalnist/profesijna-pidgotovka-2/kvalifikacijni-czentry/vidomosti-pro-kvalifikacijni-czentry/>

Станом на 25.06.2025 Національним агентством кваліфікації акредитовано кваліфікаційні центри за 20 професійними кваліфікаціями (з урахуванням дублювання) у 6 ЗП(ПТ)О Харківської області:

- ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти інноваційних технологій будівництва та промисловості»: за професійними кваліфікаціями: Електрогазозварник 2 розряду (трудові функції А, Б, В, Г1-Г3, Д1-Д3, Е1, Ж, З, И); Електрогазозварник 3 розряду (трудові функції А, Б, В, Г1-Г12, Д1-Д4,

Е1-Е2, Ж, З, И); Електрогазозварник 4 розряду (трудові функції А, Б, В, Г1-Г16, Д1-Д6, Е1-Е3, Ж, З, И);

- *Лозівський центр професійної освіти Харківської області*: за професійними кваліфікаціями: Кухар 3 розряду; Кухар 4 розряду; Молодший кондитер: кондитер 3 розряду (трудові функції А, Б); Кондитер 4 розряду (трудові функції А, Б, В); Молодший майстер з пошиття одягу (трудові функції: А, Б, В); Майстер з пошиття одягу (трудові функції: А, Б, В, Г, Д, Ж, З, И, І);

- *ДПТНЗ «Харківське вище професійне училище будівництва»*: за професійними кваліфікаціями: Кухар 3 розряду; Кухар 4 розряду; Кухар 5 розряду; Монтажник систем утеплення будівель;

- *ДНЗ «Слобожанський регіональний центр професійної освіти»*: за професійними кваліфікаціями: Кухар 3 розряду; Кухар 4 розряду; Кухар 5 розряду;

- *ЗП(ПТ)О «Регіональний центр професійної освіти залізничного транспорту та агротехнічного сервісу»*: за професійними кваліфікаціями: Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення II категорії (трудові функції А, Б, В, Г);

- *ДПТНЗ «Регіональний центр професійної освіти ресторанно-готельного, комунального господарства, торгівлі та дизайну»*: за професійними кваліфікаціями: Молодший кондитер: кондитер 3 розряду (трудові функції А, Б); Кондитер 4 розряду (трудові функції А, Б, В); Старший кондитер: кондитер 5 розряду (трудові функції А, Б, В, Г, Д).

3.2. Загальноосвітня підготовка (аналіз якості навчання, рівня знань, умінь і навичок здобувачів освіти ЗП(ПТ)О)

З метою порівняльного аналізу рівня сформованості навчальних компетентностей здобувачів освіти ЗП(ПТ)О НМЦ ПТО у Харківській області щорічно проводиться моніторинг якості знань здобувачів освіти з 5 предметів загальноосвітньої підготовки («Українська мова», «Математика», «Історія України», «Фізика» та «Хімія») за результатами оцінок у свідоцтвах про здобуття базової загальної середньої освіти (БЗСО), діагностичних контрольних робіт на I курсі навчання у ЗП(ПТ)О (ДКР «вхід») і на III курсі (ДКР «вихід»), підсумкової оцінки за рік.

Результати вхідного та вихідного контролю з предметів загальної середньої освіти у 2024/2025 н.р.

Відповідно до листа НМЦ ПТО у Харківській області від 30.09.2024 №634 вс у жовтні 2024 року проводились діагностичні контрольні роботи для учнів I курсу ЗП(ПТ)О області з предметів загальноосвітньої підготовки. Діагностування проводилось у всіх 22 (100%) ЗП(ПТ)О.

Перевірні роботи виконувались з метою виявлення фактичного рівня навчальних досягнень учнів ЗП(ПТ)О з базових предметів загальноосвітньої підготовки, створення умов для його підвищення та встановлення відповідності рівня навчальних досягнень учнів ЗП(ПТ)О державним вимогам.

З перевіркою роботою «на вході» з усіх предметів на початковому рівні впорались 16,2% учнів, на середньому – 29,2%, на достатньому – 33,7%, на

високому – 20,9%. Аналіз результатів перевірних контрольних робіт, проведених у ЗП(ПТ)О області, засвідчив, що зміст базових загальноосвітніх предметів на середньому-високому рівнях засвоюють 83,8% учнів, якісно знають навчальний матеріал (достатній-високий рівні) – 54,6%. Найвищі показники успішності знань продемонстрували учні з фізики.

У порівнянні результатів вхідних контрольних робіт із минулим роком показники успішності виконання робіт підвищились в середньому від 4% до 9%, а за останні 3 роки – приблизно на 30%. Якість виконання діагностичних робіт теж зросла від 9% до 46%, особливо з фізики та хімії.

Відповідно до листа Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області від 24.04.2025 № 159 вс з метою виявлення фактичного рівня навчальних досягнень учнів ЗП(ПТ)О та встановлення його відповідності державним вимогам у травні 2025 року проводились онлайн обласні діагностичні контрольні роботи для учнів III курсу ЗП(ПТ)О Харківської області з базових предметів загальноосвітньої підготовки.

Діагностичні роботи виконувались з української мови і літератури, математики, історії України, фізики та хімії за допомогою Google Форм у 22 (100%) ЗП(ПТ)О області. У результаті перевірні роботи виконали 89,4% учнів від загальної кількості випускників.

Роботи виконували: з української мови і літератури – 1478 учнів (91,6%); з математики – 1442 (89,3%); з історії України – 1431 (88,7%); з фізики – 1433 (88,8%); з хімії – 1433 (88,8%).

З перевіркою роботою з усіх предметів на початковому рівні впорались 9,2% учнів, на середньому – 36,5%, на достатньому – 33,2%, на високому – 21,1% учнів ЗП(ПТ)О області.

Є відмінності у порівнянні з минулорічними показниками: зменшилась кількість робіт учнів середнього рівня знань майже на 21% при одночасному збільшенні на 18% кількості робіт високого рівня.

Аналіз результатів перевірних контрольних робіт, проведених у ЗП(ПТ)О області, засвідчив, що зміст базових загальноосвітніх предметів на середньому-високому рівнях засвоюють 90,8% учнів, якісно знають навчальний матеріал (достатній-високий рівні) – 54,3%. Останній показник значно збільшився (на 20%) у порівнянні з минулорічним, що свідчить про сформованість в учнів навичок виконувати тестові завдання з усіх предметів загальноосвітньої підготовки. Як і в минулому році, найвищий показник успішності та якості знань продемонстрували учні з історії України – 97,2% та 70,3% відповідно, при цьому останній збільшився ще на 30%. Цього року нижчий показник якості знань продемонстрували учні з фізики – 37,1%.

Порівнюючи показники успішності та якості знань учнів на «вході» та «виході», завжди спостерігається позитивна динаміка, хоч і незначна у порівнянні з останніми 5 роками. Успішність учнів підвищилася з усіх предметів на 12,2%, якість знань – на 8,5%. Така динаміка констатується щорічно, учні демонструють кращі результати у вихідному діагностуванні, ніж у вхідному на I курсі. Відповідно зменшилась кількість учнів, які мають знання початкового рівня, – на 12%.

У порівнянні із результатами вихідного діагностування випускників 2023/2024 н.р. у цьому навчальному році значно підвищився відсоток учнів

ЗП(ПТ)О області, які мають навчальні досягнення достатнього-високого рівнів знань (7-12 балів), – на 20% з усіх предметів.

Моніторинг якості освітніх послуг у ЗП(ПТ)О за результатами річних оцінок випускників з математики, української мови та історії України

У цьому навчальному році проаналізовано інформацію про річні оцінки з математики, української мови та історії України 1532 випускників з 22 (100%) ЗП(ПТ)О області (це наполовину менше від кількості випускників минулого року). Порівняльний аналіз середнього бала з предметів виявив, що діаграма має класичний вигляд – низькі середні бали з усіх предметів з ДКР «вхід» і найвищі – ДКР «вихід», але нетипово низькі бали річних оцінок за III курс навчання – на 1-2 бали нижче контрольних робіт «на виході» (рис.3.2.1).

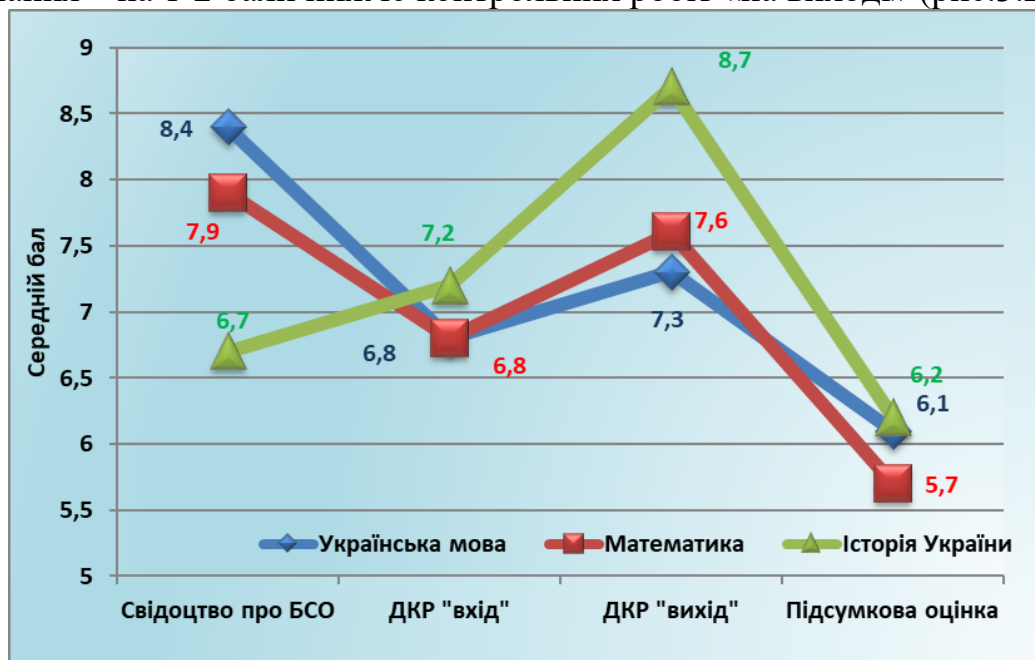

Рис.3.2.1. Середній бал з навчальних предметів

Типова ситуація з різницею між середніми балами у свідоцтві БЗСО і ДКР «вхід» у середньому в 1-2 бала свідчить, що оцінки вступників не відповідають реальному рівню їх знань, або ДКР «вхід» перевантажено складними завданнями.

Щороку розбіжність середнього бала ДКР «вихід» та підсумкової оцінки з усіх навчальних предметів майже не відрізнялась, спостерігалися коливання в межах 0,5 бала. У цьому навчальному році, річні оцінки з базових навчальних предметів нижчі за результати діагностичних контрольних робіт, проведених як «вхід», так і «вихід», ці підсумкові результати навіть гірші за середні бали у свідоцтві БСО, з якими здобувачі освіти приступили до навчання на I курсі. Спостерігається зниження підсумкового середнього бала приблизно на 2,2 – з українського та математики, і на 0,5 бала – з історії України.

При порівнянні результатів навчання випускників за три останні роки виявлено, що тримаються стабільні показники підсумкового середнього бала з усіх предметів, незначні коливання в межах 0,3. При цьому спостерігається позитивна динаміка результатів обох ДКР, особливо у цьому навчальному році.

Аналіз результативності навчання за результатами навчання випускників ЗП(ПТ)О показав (рис.3.2.2), що більшість з них (50 – 57% від загальної кількості), як і в попередні роки, отримала знання з української мови, математики та історії України середнього рівня. З 3-х предметів краща ситуація складається з вивченням історії України, як і останні 3 роки: найбільша кількість випускників з достатнім (34,8%) та високим (9,2%) рівнями знань. Так само, як і минулому році, гірші показники демонструють здобувачі освіти з математики: кількість випускників з початковим рівнем знань – 10,7%, з достатнім – 24,8% і високим – 4,6%.

Рис.3.2.2. Результативність навчання з предметів

Порівнюючи результати навчання випускників ЗП(ПТ)О за останні 3 роки, спостерігається негативна динаміка щодо кількості учнів, які отримали річні оцінки початкового рівня знань з математики – на 0,6%. Позитивна динаміка результатів навчання проявляється в збільшенні кількості учнів, які отримали річні бали високого рівня (від 1,5 до 3% від загальної кількості випускників) з усіх навчальних предметів.

Формування мовної компетентності. Результати мовно-літературних конкурсів серед здобувачів освіти ЗП(ПТ)О

З метою виявлення творчо обдарованої молоді, розвитку її потенціалу, виховання у молодого покоління поваги до мови і традицій свого народу, підвищення рівня мовної освіти в Україні у 2024/2025 н.р. проведено обласні етапи мовно-літературних конкурсів серед здобувачів освіти ЗП(ПТ)О.

III (обласний) етап XV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка серед здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти (далі – Конкурс) проведено 20.12.2024 в дистанційному форматі. Участь взяли 62 здобувачі освіти I-III курсів, які посіли I місце на I етапі Конкурсу, що становить 94%. Результати

Конкурсу оприлюднені у листі НМЦ ПТО у Харківській області від 30.12.2024 № 761вс.

Переможці Конкурсу взяли участь у фінальному етапі (наказ МОНУ від 17.03.2025 №457 «Про нагородження переможців XV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, які навчаються в закладах освіти України») та мають результат:

- Некрасова Вікторія, здобувачка освіти 2 курсу ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області» (викладач – Біда А.Г.), – диплом II ступеня.

29.01.2025 в онлайн-форматі відбувся III (обласний) етап XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика серед здобувачів освіти ЗП(ПТ)О Харківської області (далі – Конкурс). Участь взяв 61 здобувач освіти I-III курсів, які посіли I місце на I етапі Конкурсу, що становить 92,4%. Результати Конкурсу оприлюднені у листі НМЦ ПТО у Харківській області від 10.02.2025 № 42 вс.

У фінальному етапі Конкурсу (наказ МОНУ від 07.04.2025 №550 «Про результати четвертого етапу XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика») призове місце виборолла Чорна Дар'я, здобувачка освіти 3 курсу ДПТНЗ «Харківське вище професійне училище сфери послуг» (викладач – Брунець Т.М.), – диплом III ступеня.

Участь у I та II етапах Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України

На виконання наказу Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної (військової) адміністрації від 01.11.2024 № 109 «Про проведення I, II етапів Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України у 2024/2025 навчальному році», з метою духовного, творчого, інтелектуального розвитку учнівської молоді, залучення її до науково-дослідницької та експериментальної роботи протягом грудня 2024 року відбувся I етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України (далі – конкурс-захист) закладів професійної (професійно-технічної) освіти Харківської області.

Конкурс-захист проходив в онлайн-режимі на платформі Zoom у 6 секціях 4 наукових відділень. На розгляд журі було представлено 8 науково-дослідницьких робіт здобувачів освіти ЗП(ПТ)О.

Таблиця 3.2.1. Представництво ЗП(ПТ)О в роботі МАН у 2024/2025 н.р.

Наукове відділення	Секція	Кількість робіт
Екології та аграрних наук	Охорона довкілля та раціональне природокористування	1
	Екологія	2
Літературознавства, фольклористики і мистецтвознавства	Літературна творчість	1
	Зарубіжна література	2
Математики	Математика	1
Хімії та біології	Органічна хімія та біохімія	1
4 відділення	6 секцій	8 робіт

За результатами заочного оцінювання та захисту науково-дослідницьких робіт учасників журі визначило переможців. У II (обласному) етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України взяли участь 3 учні-переможці, які набрали найбільшу кількість балів: учениця ЗП(ПТ)О «Чугуївський регіональний центр професійної освіти Харківської області», тема роботи «Друге життя відходів: циклічність ресурсів (аналіз даних і перспективи)» (відділення екології та аграрних наук, секція «Охорона довкілля та раціональне природокористування»; учениця ДПТНЗ «Харківське вище професійне училища сфери послуг», тема роботи «Використання методу біоіндикації для визначення чистоти повітря у місті Харків за допомогою індикаторів: епіфітних лишайників» (відділення екології та аграрних наук, секція «Екологія»); учениця ДНЗ «Харківське вище професійне училище № 6», тема роботи «Сучасні інтерпретації творів світової зарубіжної класики» (відділення літературознавства, фольклористики і мистецтвознавства, секція «Зарубіжна література»).

IV. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТИВНО-МАСОВА, СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА, ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА У ЗП(ПТ)О

4.1. Національно-патріотичне виховання

Протягом жовтня 2024 року проведено анкетування серед заступників директорів з навчально-виховної роботи та відповідальних педагогічних працівників ЗП(ПТ)О Харківської області щодо стану організації національно-патріотичного виховання молоді у ЗП(ПТ)О Харківської області.

У результаті аналізу отриманої інформації зроблено висновки щодо посилення роботи з національно-патріотичного виховання.

31.10.2024 НМЦ ПТО у Харківській області проведено Всеукраїнський вебінар на тему: «Навчання і виховання громадянина, патріота України: диверсифікація форм і методів», який зібрав освітян професійної (професійно-технічної) освіти з усієї України (понад 70 учасників, які зацікавлені досвідом оновлення форм і методів національно-патріотичного виховання у закладах П(ПТ)О). Досвідом роботи поділилися педагоги 5 ЗП(ПТ)О області.

Незважаючи на складні безпекові умови, ЗП(ПТ)О Харківської області продовжили активно впроваджувати заходи з національно-патріотичного виховання, адаптуючи їх до форматів дистанційного та змішаного навчання.

Основні напрямки роботи включали:

Інформаційно-просвітницька робота:

- Проведення тематичних виховних годин, бесід, лекцій, присвячених історії України, визначним подіям та особистостям (наприклад, День Незалежності України, День захисників та захисниць України, День пам'яті жертв Голодоморів, День пам'яті та примирення) – 22 ЗП(ПТ)О (100%).
- Організація онлайн-зустрічей з ветеранами російсько-української війни, волонтерами, представниками Збройних Сил України, Національної гвардії України – 15 ЗП(ПТ)О (68,2%).
- Перегляд та обговорення відеофільмів національно-патріотичної спрямованості – 22 ЗП(ПТ)О (100%).

- Участь у заходах, присвячених видатним діячам української культури – 22 ЗП(ПТ)О (100%).

Військово-патріотичне виховання (в рамках Захисту України):

- Формування навичок домедичної допомоги, основ цивільного захисту – 22 ЗП(ПТ)О (100%).

- Участь у спортивних змаганнях та військово-патріотичних іграх офлайн (за можливості та безпечних умов) – 3 ЗП(ПТ)О (13,6%).

Громадянська освіта та волонтерська діяльність:

- Залучення учнів до волонтерських ініціатив (виготовлення маскувальних сіток та окопних свічок, збір допомоги для ЗСУ, плетіння браслетів виживання тощо) – 22 ЗП(ПТ)О (100%).

- Проведення дискусій та дебатів на теми, пов'язані з правами та обов'язками громадянина, демократичними цінностями – 22 ЗП(ПТ)О (100%).

Співпраця з родинами та громадою:

- Залучення батьків до спільних виховних заходів – 10 ЗП(ПТ)О (45,5%).

- Взаємодія з громадськими та ветеранськими організаціями, місцевими органами влади – 22 ЗП(ПТ)О (100%).

З метою формування патріотичного почуття, національної свідомості, показу сили та незламності українських жінок у воєнний час 07.03.2025 організовано та проведено челендж вітальних відеороликів під гаслом «Сила жінки – сила нації!». До заходу долучилися 22 ЗП(ПТ)О Харківської області розмістивши заздалегідь підготовлені відеопривітання у соціальних мережах Instagram, Facebook, відеохостінгу YouTube під хештегом [#Силажінки_силанації](#)

4.2. Спортивно-масова робота

Протягом навчального року спортивно-масова та фізкультурно-оздоровча робота в ЗП(ПТ)О Харківської області охоплювала такі напрямки:

- *Організація гуртків та спортивних секцій:* 13 гуртків з різних видів спорту (футбол, волейбол, баскетбол, настільний теніс, шахи/шашки, загальна фізична підготовка тощо) функціонували в 8 ЗП(ПТ)О. Робота секцій проводилася в онлайн-форматі (теоретичні заняття, розбір тактик, аналіз ігор, відеоінструкції для самостійних тренувань) та, за можливості та безпекових умов, в офлайн-форматі.

- *Проведення внутрішньоучилищних спортивних заходів.* Організовано близько 100 різноманітних онлайн-змагань, челенджів, вікторин з олімпійського руху, здорового способу життя. За сприятливої безпекової ситуації в 9 закладах були проведені міні-турніри з шахів, шашок, настільного тенісу, баскетболу, бадмінтону, стрітболу, волейболу та легкої атлетики із залученням 650 учасників.

- *Участь у обласних та всеукраїнських заходах:*

- челендж “Ми сильні та вільні” – 67 осіб із ДПТНЗ «Регіональний центр професійної освіти ресторанно-готельного, комунального господарства, торгівлі та дизайну» та ДНЗ «Ізюмський регіональний центр професійної освіти»;

- Міжнародний спортивний челендж «Разом до миру» – 42 здобувачі освіти з ДПТНЗ «Регіональний центр професійної освіти ресторанно-готельного, комунального господарства, торгівлі та дизайну»;

- I місце у бійцівській дисципліні «К-1» та III місце у дисципліні «Лайт-контакт» у Чемпіонаті України з кікбоксингу м. Київ ISKA 2025 – вихованець ЗП(ПТ)О «Чугуївський регіональний центр професійної освіти Харківської області».

- *Фізкультурно-оздоровча робота:*

- Пропаганда здорового способу життя: протягом навчального року у 16 ЗП(ПТ)О організовано проведення інформаційних годин, бесід, лекцій про важливість фізичної активності, правильного харчування, профілактики шкідливих звичок.

- Ранкова гігієнічна гімнастика: впроваджено щоденні онлайн-ранкові зарядки та комплекси вправ для підтримки фізичної активності вдома у 3 ЗП(ПТ)О.

- Створення інформаційних ресурсів: активно здійснюється розробка та поширення відеоінструкцій, презентацій з вправами та рекомендаціями щодо здорового способу життя у 12 ЗП(ПТ)О.

- Психологічна розрядка через рух: майже всі заклади включають вправи для зняття стресу та підвищення емоційної стійкості під час навчальних занять, що особливо актуально в умовах війни.

Як результат, за навчальний рік усього проведено:

- змагань з різних видів спорту, конкурсів, естафет – 34, залучено 1267 учасників;

- фестивалів та челенджів – 26, залучено 2434 учасники;

- традиційних спортивних свят – 8, залучено 769 учасників;

- тематичні ранкові гімнастики та майстер-класи – 22, залучено 959 учасників;

- заходи з пропагування здорового способу життя (бесіди, лекції) – 35, залучено 1267 учасників.

4.3. Соціально-психологічна робота

4.3.1. Діяльність щодо профілактики протидії булінгу

НМЦ ПТО у Харківській області у 2024/2025 н.р. було проведено вивчення комплексного підходу до організації попередження та протидії булінгу (цькуванню) та будь-яким іншим проявам насильства, а також стану створення безпечного освітнього середовища у ЗП(ПТ)О Харківській області. В обстеженні брали участь 20 ЗП(ПТ)О Харківській області.

Анкетуванням щодо виявлення проявів насильства було охоплено 5651 здобувач освіти, що складає 54,4% від загальної кількості учнівської молоді ЗП(ПТ)О. Крім цього, у Лозівському центрі професійної освіти Харківської області долучилися 27 батьків.

Згідно з результатами анкетування майже 50% респондентів мають розуміння щодо насильства, майже 55% розрізняють поняття “булінгу” та “кібербулінгу”, 25% опитаних ставали жертвами насилля. У закладах освіти з насиллям стикалися тільки 5% респондентів.

Щодо протидії булінгу у ЗП(ПТ)О було організовано:

- ✓ для здобувачів освіти – просвітницькі заходи;
- ✓ для педагогічних працівників – засідання педагогічної ради, де розглядалися питання булінгу, його причини, наслідки, шляхи попередження; презентація «Молодіжні субкультури. Небезпека»; онлайн-просвіта «Булінг на межі з кримінальною відповідальністю. Як розпізнати та діяти в закладі освіти»; психологічний тренінг «Коло довіри» та «Майбутня подорож»;
- ✓ для батьків – презентація «Батькам про булінг, протиправну поведінку дітей та агресію»; бесіда на тему «Виховання без насильства».

У ході Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» у ЗП(ПТ)О Харківській області проведено: кампанію з підвищення обізнаності «Протидія психологічному насильству»; інформаційну хвилинку «Знай свої права, виконуй обов'язки»; тренінг «Запобігання психологічному насильству».

Крім цього, ЗП(ПТ)О запрошували представників правоохоронних органів (патрульної поліції) на різноманітні заходи (години спілкування, тематичні онлайн-заходи тощо).

4.3.2. Діяльність щодо профілактики збереження ментального здоров'я

У рамках проведення Всесвітнього дня ментального здоров'я, задля підвищення усвідомленості щодо психічного здоров'я серед учасників освітнього процесу, у жовтні 2024 року в 11 ЗП(ПТ)О Харківської області фахівцями соціально-психологічної служби були проведені заходи:

- для педагогічних працівників – тренінг, квест, дискусія тощо;
- для здобувачів освіти – виховні години, години спілкування, ігри та практичні вправи;
- для батьків – загальні збори.

Крім цього, у ЗП(ПТ)О Харківській області на постійній основі впроваджується Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?» за ініціативою Олени ЗЕЛЕНСЬКОЇ. Ця програма спрямована на самодопомогу та підтримку людей у стресі та дає рекомендації з турботи про себе та інших.

4.4. Профорієнтаційна робота

4.4.1. Фестиваль професій «Проф-fest» м. Харкова

26.03.2025-28.03.2025 у Харкові другий рік поспіль відбувся фестиваль професій «Проф-fest», організований Департаментом освіти Харківської міської ради за підтримки міського голови.

13 ЗП(ПТ)О м.Харкова презентували харківським абітурієнтам свої робітничі професії, їх особливості і переваги, подробиці та умови вступу до ЗП(ПТ)О. Демонстрація майстерності у таких професіях, як перукарі, кравці, кухарі, кондитери та ін., надала можливість відвідувачам оцінити потенціал галузей та спробувати свої сили. Фестиваль відвідало близько 750 харківських школярів.

4.4.2. Робота з лідерами учнівського самоврядування

24.10.2024 проведено засідання круглого столу з лідерами учнівського самоврядування на тему: «Волонтерство – стратегія розвитку молодіжного лідерства», в якому взяли участь лідери учнівського самоврядування та

заступники директора з виховної/навчально-виховної роботи з 22 ЗП(ПТ)О Харківської області. Під час заходу досвідом щодо організації добровільної волонтерської та доброчинної діяльності поділилися лідери учнівського самоврядування 6-ти ЗП(ПТ)О області: всебічна допомога ЗСУ, участь у різноманітних благодійних акціях та заходах, спрямованих на допомогу соціально незахищеному населенню.

З метою популяризації українських цінностей, відзначення важливого внеску жінок у розвиток українського суспільства та надихання молоді на активну громадянську позицію 24.02.2025 проведено онлайн-збір лідерів учнівського самоврядування ЗП(ПТ)О Харківської області на тему: «Наближаємо перемогу разом», під гаслом: «Сила жінки – сила нації!». Новопризначені лідери учнівського самоврядування з 8 ЗП(ПТ)О Харківської області представили коротку презентацію про себе, представили власний вибір зі світу робітничих професій та поділилися планами на майбутнє.

Напередодні Дня української жінки та Міжнародного жіночого дня здобувачі освіти ЗП(ПТ)О Харківської області активно долучилися до ініціативи створення відеоконтенту, присвяченого жіночності та силі жінки-воїна, і представили під час заходу. Відеоматеріали з закладів, які визнані кращими, було розміщено на YouTube-каналі НМЦ ПТО у Харківській області.

4.4.3. Функціонування центрів кар'єри

Протягом жовтня 2024 року проведено аналіз діяльності Центрів розвитку кар'єри (далі - ЦК) ЗП(ПТ)О. За поданою інформацією ЗП(ПТ)О станом на 01.10.2024 2 (9,1%) ЦК призупинили роботу: ДНЗ «Куп'янський регіональний центр професійної освіти» та ДПТНЗ «Регіональний центр професійної освіти ресторанно-готельного, комунального господарства, торгівлі та дизайну»), в області та місті функціонує 21 ЦК.

30.04.2025 відбулася школа кращих педагогічних практик на тему: «Центр розвитку кар'єри – крок в успішне майбутнє!», за участю керівників ЦК та інших зацікавлених педагогів ЗП(ПТ)О Харківської області.

До заходу долучилися 25 педагогічних працівників, які працюють над удосконаленням роботи ЦК у ЗП(ПТ)О в умовах сьогодення за допомогою різноманітних інноваційних технологій, та мали змогу ознайомитися з досвідом роботи Центру розвитку кар'єри ЗП(ПТ)О «Регіонального центру професійної освіти залізничного транспорту та агротехнічного сервісу». Представники Центру розповіли про основні напрямки діяльності, серед яких: індивідуальні консультації з профорієнтації, тренінги з розвитку soft skills, допомога у складанні резюме та підготовці до співбесід, організація зустрічей з роботодавцями та екскурсій на підприємства тощо.

V. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗП(ПТ)О

5.1. Інформаційно-видавнича діяльність

У 2024/2025 н.р. продовжувалася підготовка і випуск зареєстрованих видань НМЦ ПТО у Харківській області – газети «Вісник профосвіти» та науково-методичного журналу «Професійна освіта: теорія і практика».

Зміст газети «Вісник профосвіти» формувався відповідно до плану роботи НМЦ ПТО у Харківській області. Основною тематикою газети є висвітлення життя і діяльності учнівських та педагогічних колективів ЗП(ПТ)О, досвіду роботи педагогічних працівників тощо.

Усього за 2024/2025 н.р. видано 6 випусків газети (12 номерів), опубліковано 54 матеріали (у 2023/2024 н.р. – 105 матеріалів).

Щорічно видається науково-методичний журнал «Професійна освіта: теорія і практика». У журналі, який видано у грудні 2024 року, опубліковано 10 матеріалів, у 2023 – 17 матеріалів. Зменшення кількості матеріалів у зареєстрованих виданнях пов'язано з тим, що педагоги надають перевагу електронним виданням.

Газета «Вісник профосвіти» та науково-методичний журнал «Професійна освіта: теорія і практика» розміщуються на офіційному сайті НМЦ ПТО у Харківській області (<http://nmc.ptu.org.ua/informacziyna-diynalnist/vydavnycha-robota/>).

У 2024/2025 н.р. методистами НМЦ ПТО у Харківській області та педагогами ЗП(ПТ)О підготовлено і надруковано 10 буклетів: досвід роботи педагогічних працівників та методичні рекомендації (<http://nmc.ptu.org.ua/informacziyna-diynalnist/vydavnycha-robota/inshi-vydannya-pedpraczivnykiv-zpo-ta-metodystiv-nmcz-ptu/2025-r/>).

5.2. Моніторинг функціонування сайтів

Протягом травня 2025 року НМЦ ПТО у Харківській області здійснювався моніторинг функціонування та наповнення веб-сайтів ЗП(ПТ)О Харківщини. Було відстежено зміни та оцінено актуальність, повноту, доступність та своєчасність оновлення інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів, а також проаналізовано ефективність їх функціонування як інструменту комунікації, інформування та взаємодії з цільовою аудиторією.

Здійснено аналіз 20 із 22 веб-сайтів ЗП(ПТ)О відповідно до визначених параметрів. Слід зазначити, що сайти Харківського професійного ліцею залізничного транспорту та ДНЗ «Слобожанський регіональний центр професійної освіти» не відкриваються з технічних причин.

Отже, в розділі «Публічна інформація» на сайтах ЗП(ПТ)О оновлені такі матеріали:

- статут розміщений в повному обсязі у 100% ЗП(ПТ)О;
- структура та органи управління закладом є на сайтах у 90% закладів;
- ліцензії на впровадження освітньої діяльності (посилання до Єдиної державної електронної бази з питань освіти) є на сайтах 85% закладів;
- кошторис на 2025 рік розміщений на сайтах 7 ЗП(ПТ)О (35%); 7 закладів (35%) – кошторис на 2024 рік, у 6 (30%) – взагалі відсутній або застарілий;
- фінансовий звіт за 2024 рік розмістили тільки 50% (10 закладів), інші мають на сайті звіт за попередні роки, або взагалі звітність відсутня;
- у 65% (13 ЗП(ПТ)О) на сайтах розміщені освітні програми з переліком освітніх компонентів, що передбачені відповідними освітніми програмами у 2024/2025 н.р. із загальноосвітньої і професійної підготовки; 10% (2 заклади) розмістили освітні програми тільки з професійної / із загальноосвітньої підготовки; 10% (2) – з професійної підготовки програми не відкриваються;

10% (2) – тільки робочі навчальні плани; 5% (1) – перелік робочих навчальних планів;

- інформація щодо вакансій є на сайті у 90% (18 ЗП(ПТ)О). Але є зауваження: деякі заклади не оновили інформацію, або надали її, не вказавши дату, тому незрозуміла актуальність цих вакансій. 10% (2 ЗП(ПТ)О) не розмістили даної інформації;

- оновлені результати моніторингу успішності здобувачів освіти за I семестр 2024/2025 н.р. розміщені на сайтах у 50% (10 ЗП(ПТ)О), інші заклади або не оновили їх або взагалі інформація відсутня;

- 85% (17 ЗП(ПТ)О) розмістили на сайті річний звіт про діяльність закладу освіти у 2023/2024 н.р. і план роботи закладу освіти на 2024/2025 н.р. (але слід зауважити, що деякі звіти і плани не затверджені, не підписані, без печатки). 5% (1 заклад) на сайті не розмістив звіт і план роботи закладу зазначеного періоду. 10% (2 заклади) оновили тільки звіт або план;

- «Правила прийому на 2025 рік» у повному обсязі мають на сайті 90% (18 ЗП(ПТ)О), у 5% (1 заклад) розміщені правила прийому на 2024 рік, у 5% (1 заклад) – немає правил;

- умови вступу на 2025 рік, де вказано необхідні документи для вступу та електронні заяви, є на сайтах у 80% (16 ЗП(ПТ)О), у 20% (4 заклади) – немає даної інформації.

Щодо структури та наповнення сайтів, за нашими показниками, лідерами залишаються ЗП(ПТ)О «Регіональний центр професійної освіти залізничного транспорту та агротехнічного сервісу», який у 2025 році повністю модернізував сайт, та ДПТНЗ «Харківське вище професійне училище сфери послуг». На сайтах цих закладів, як і в минулому році, вся інформація своєчасно оновлена, структурована, систематизована, є корисні матеріали як для учнів, вступників та їх батьків, так і для колег-педагогів, подача матеріалів сучасна, зрозуміла, легка навігація, яка не потребує багатоходових комбінацій, щоб відшукати необхідну інформацію. Слід також відмітити, що у 2025 році модернізований сайт ДНЗ «Ізюмський регіональний центр професійної освіти», який поступово наповнюється сучасною інформацією.

У розділі «Методична робота» найкраще представлена інформація на сайтах таких закладів: ЗП(ПТ)О «Регіональний центр професійної освіти залізничного транспорту та агротехнічного сервісу», ДПТНЗ «Харківське вище професійне училище будівництва», Регіональний центр професійної освіти електротехнічних, машинобудівних та сервісних технологій Харківської області та ДПТНЗ «Харківське вище професійне училище сфери послуг». Зовсім застарілу інформацію в цьому розділі, як і в минулому році, мають заклади: ДЗП(ПТ)О «Харківське вище професійне училище швейного виробництва та побуту», ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти інноваційних технологій будівництва та промисловості» та Лозівський центр професійної освіти Харківської області.

Слід зауважити, що матеріали в розділах/підрозділах «Виховна робота» та «Професійна підготовка» на сайтах деяких закладів не своєчасно оновлюється і містить інформацію минулих років.

Недоліки, які були виявлені у 2024 році в розділ «Бібліотечна робота» в ДНЗ «Куп'янський регіональний центр професійної освіти» (видає помилку і

передивитись інформацію неможливо) та ДНЗ «Харківське вище професійне училище № 6» (немає завантажених електронних підручників чи посилань на них) у 2025 році, – не усунені.

14 ЗП(ПТ)О (70%) мають виокремлений розділ/підрозділ «Профорієнтаційна робота», але ДНЗ «Куп'янський регіональний центр професійної освіти» не оновлює цей розділ з 2020 року, а у ЗП(ПТ)О «Богодухівський регіональний центр професійної освіти Харківської області» він порожній, хоча вся необхідна інформація є серед новин. ДПТНЗ «Харківське вище професійне училище будівництва» (5%) не має окремого розділу, але тематично виокремили серед новин, що дає змогу побачити необхідні матеріали з даної теми. 5 закладів (25%) профорієнтаційні матеріали викладають серед новин: це інформація щодо проведених днів відкритих дверей, екскурсій, майстер-класів для здобувачів освіти ЗЗСО, фестивалю професій "Профі - Fest" 2025 тощо.

У розділі «Центр кар'єрного розвитку» оновили план роботи тільки 55% закладів, інші або не мають плану або плани неоновлені. ДЗП(ПТ)О «Харківське вище професійне училище швейного виробництва та побуту» на сайті немає такого розділу/підрозділу.

Слід відмітити, що ЗП(ПТ)О «Чугуївський регіональний центр професійної освіти Харківської області», врахувавши надані рекомендації, в 2025 році доповнив розділ «Соціально-психологічна служба» на відміну від ЗП(ПТ)О «Харківський професійний коледж» та Зміївського професійного енергетичного ліцею.

Розділ «Соціально-психологічна служба» у більшості закладів наповнений необхідною інформацією. Однак ЗП(ПТ)О «Чугуївський регіональний центр професійної освіти Харківської області», ЗП(ПТ)О «Харківський професійний коледж» та Зміївський професійний енергетичний ліцей не врахували зауваження і не доповнили цей розділ сучасними матеріалами.

Більшість закладів (80%) оновили розклади занять у розділі «Дистанційне навчання», крім ДНЗ «Куп'янський регіональний центр професійної освіти», а на сайтах Зміївського професійного енергетичного ліцею, ДЗП(ПТ)О «Харківське вище професійне училище швейного виробництва та побуту» та ЗП(ПТ)О «Харківський професійний коледж будівництва та промисловості» є розклад занять лише на I семестр 2024/2025 н.р.

Щодо новин, то слід зазначити, що 95,5% ЗП(ПТ)О постійно і своєчасно оновлюють інформацію, окрім Зміївського професійного енергетичного ліцею, на сайті якого останнє оновлення було у грудні 2024 року.

Кнопки соціальних мереж або посилання на соціальні мережі мають сайти 80% закладів, але періодично треба перевіряти їх роботу, тому що деякі з них не спрацьовують. 20% ЗП(ПТ)О не мають таких кнопок, або вони сховані в глибинах навігації, що важко знайти.

Після аналізу сайтів ЗП(ПТ)О щодо актуальності матеріалів, наповнення розділів та функціональності, рекомендуємо всім закладам освіти відповідально ставитися до ведення своїх веб-ресурсів, своєчасно оновлювати необхідну інформацію та видаляти застарілу, а також перевіряти роботу кнопок, посилань і QR-кодів.

VI. ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У ПРОФТЕХОСВІТІ ОБЛАСТІ

6.1. Дослідно-експериментальна діяльність

У 2024/2025 н.р. НМЦ ПТО у Харківській області здійснював методичний супровід проведення прикладного наукового дослідження за темою: «Формування зелених навичок (green skills) в освітньому середовищі закладу професійної освіти», яке організовано відповідно до Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності у сфері освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.05.2023 №552 (зі змінами), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.07.2023 за №1155/40211.

Об'єкт дослідження: професійна підготовка та формування «зелених» навичок (green skills) у здобувачів освіти в емпатійному середовищі закладу освіти. Строки проведення: лютий 2025 – лютий 2028 року.

До даного дослідження долучилися 12 ЗП(ПТ)О та передфахової освіти з різних регіонів України; з Харківської області – ДНЗ «Слобожанський регіональний центр професійної освіти», ЗП(ПТ)О «Чугуївський регіональний центр професійної освіти Харківської області».

На I (організаційно-підготовчому) етапі (лютий – жовтень 2025 року) в ДНЗ «Слобожанський регіональний центр професійної освіти», ЗП(ПТ)О «Чугуївський регіональний центр професійної освіти Харківської області» укладено договори про участь у зазначеному дослідженні, видано накази «Про проведення прикладного наукового дослідження за темою «Формування зелених навичок (green skills) в освітньому середовищі закладу освіти». Педагогічні працівники цих закладів пройшли (30 год. – 1 кредит) курси підвищення кваліфікації та отримали сертифікати, а також взяли участь у науково-практичній конференції «Євроінтеграційне майбутнє України: «зелені» навички – шлях до сталого розвитку країни» та у роботі круглого столу «Формування «зелених» навичок: вітчизняний та зарубіжний досвід».

НМЦ ПТО у Харківській області поставлена мета: не лише підтвердити первинні результати, але й створити практично застосовну, адаптовану та ефективну модель, яку можна буде впроваджувати в різних ЗП(ПТ)О, сприяючи розвитку екологічно свідомого та відповідального покоління. Для цього розпочато масштабування дослідження з формування «зелених» навичок в усіх ЗП(ПТ)О області.

На I етапі проведено *анкетування (опитування) педагогічних працівників за трьома напрямками*: щодо стану розвитку та підтримки ресурсощадного суспільства; щодо стану екологічної освіти в освітянському середовищі; щодо обґрунтування моделі емпатійного «зеленого» освітнього середовища закладу освіти. В опитуванні взяли участь педагогічні працівники 22 ЗП(ПТ)О Харківської області.

В анкетуванні *щодо стану розвитку та підтримки ресурсощадного суспільства* взяли участь 582 респонденти, які надали відповіді на 14 питань. Результати опитування демонструють високий рівень розуміння педагогічними працівниками важливості включення знань про ресурсощадне суспільство в освітній процес.

Переважає більшість респондентів (84,8%) погоджується з тим, що знання про розвиток та підтримку ресурсощадного суспільства є складовою

освітнього процесу. Це свідчить про сформоване позитивне ставлення педагогів до цінностей екологічної свідомості в освітньому процесі.

Частка респондентів (12,5%) не має сформованої позиції щодо цього питання, обравши варіант «Важко відповісти». Це пов'язано з недостатнім розумінням концепції ресурсощадного суспільства, його складових та принципів формування. Така ситуація вказує на необхідність проведення додаткової інформаційно-роз'яснювальної роботи серед педагогів для формування чіткого розуміння сутності та переваг ресурсощадного суспільства.

Варто відзначити, що лише 2,7% опитаних не вважають за необхідне включати знання про ресурсощадне суспільство в освітній процес. Це свідчить про загальне визнання важливості екологічної освіти серед педагогів закладу.

Більшість педагогів (63,4%) вважають умови для енергозбереження у закладі освіти належними, що говорить про позитивну оцінку зусиль адміністрації закладу щодо впровадження енергозберігаючих технологій та практик. Невелика частка респондентів (4,1%) вважає умови для енергозбереження неналежними, що вказує на існування певних проблем, які потребують вирішення.

Значна частина педагогів (32,5%) не має сформованої позиції щодо цього питання. Це пов'язано з недостатньою обізнаністю з енергозберігаючими заходами, які проводяться в закладі, або з відсутністю чітких критеріїв оцінки таких умов. Деякі педагоги (38,4%) вважають рівень поінформованості здобувачів освіти про екологічне підприємництво достатнім. Проте значна частка респондентів (32,5%) вважають цей рівень недостатнім, а 29,1% не мають сформованої позиції щодо цього питання.

Отже, результати опитування демонструють наявність значного потенціалу для розвитку та підтримки ресурсощадного суспільства в ЗП(ПТ)О. Педагогічні працівники розуміють важливість екологічної освіти та мають достатній рівень готовності до впровадження відповідних практик. Подальша робота має бути спрямована на підвищення обізнаності педагогів у питаннях екологічного підприємництва, впровадження практико-орієнтованих форм екологічної освіти та посилення екологічних ініціатив у закладі освіти.

В анкетуванні **щодо стану екологічної освіти в освітянському середовищі** взяли участь 543 респонденти, які надали відповіді на 15 питань. Результати опитування демонструють високий рівень розуміння важливості екологічної освіти серед педагогів ЗП(ПТ)О.

Переважає більшість респондентів (89,9%) погоджується з тим, що екологічна освіта є важливою складовою освітнього процесу. Це свідчить про сформоване позитивне ставлення педагогів до цінностей екологічної освіти. Але 2,7% респондентів зазначили, що не вважають екологічну освіту важливою; 7,5% – не мають сформованої позиції з цього питання, обравши варіант «Важко відповісти». Це пов'язано з недостатнім розумінням концепції екологічної освіти, її складових та принципів формування, або з невпевненістю у доцільності її інтеграції в освітній процес в умовах обмежених ресурсів та часу.

Результати опитування щодо частоти інтеграції педагогічними працівниками екологічних тем на уроках (часто – 34,2%, дуже часто – 6%) демонструють високий рівень використання екологічної тематики в освітньому процесі, що свідчить про їхню активну позицію у формуванні екологічної свідомості здобувачів освіти. Значна частина педагогів (45,4%) інтегрують екологічні теми на уроках лише іноді, що пов'язано зі специфікою навчальних предметів. Незначна частка опитаних рідко (10,4%) або ніколи (4%) не інтегрують екологічні теми на уроках.

Аналіз відповідей на питання щодо використання педагогічними працівниками форм і методів екологічної освіти показав, що найбільш популярними серед респондентів є лекції та бесіди (51,1%). Водночас, значна частка педагогів застосовує інтерактивні методи: мультимедійні матеріали (23,5%), проєкти (4,7%), практичні заняття та дослідження (5,5%), екскурсії на природу (5,5%), інтерактивні ігри та вікторини (6%). 3,7% опитаних запропонували власні варіанти, серед яких названі інтегровані завдання та ч матеріали щодо екології. Таке різноманіття методів свідчить про творчий підхід педагогів до екологічної освіти та прагнення зробити її більш цікавою та ефективною. Переважання лекцій та бесід вказує на необхідність націлити педагогів на застосування інтерактивних методів, хоч вони і вимагають додаткових ресурсів, підготовки та часу.

Аналіз відповідей на питання щодо створення належних умов для екологічної освіти, свідчить, що більшість педагогів (62,1%) вважають, що у закладах створені належні умови; невелика частка педагогів (5,5%) немає належних умов для екологічної освіти. Водночас, певна частка педагогів (32,4%) не мають сформованої позиції щодо цього питання, що пов'язано з недостатньою обізнаністю про наявні умови для екологічної освіти або з відсутністю чітких критеріїв оцінки таких умов.

Проаналізувавши відповіді на питання щодо пропозицій покращення екологічної освіти у ЗП(ПТ)О показав, що педагоги мають різні погляди на те, як можна покращити екологічну освіту у закладі освіти. Найбільш популярною пропозицією є залучення до співпраці екологічних організацій (42,4%), що демонструє розуміння педагогами важливості партнерства з організаціями, які спеціалізуються на екологічних питаннях. Також частка педагогів вважає, що необхідно оновити матеріально-технічну базу (28,6%), розробити нові навчальні програми та методичні матеріали (23,4%). Менш популярною є пропозиція щодо підвищення кваліфікації педагогів (12,5%), що може свідчити про відносну впевненість педагогів у власній компетентності з питань екологічної освіти. Разом з тим, це може вказувати на недостатнє усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку в цій сфері, враховуючи постійну появу нових екологічних викликів та підходів до їх вирішення.

Основними перешкодами для ефективної екологізації освітнього процесу педагоги вважають недостатню матеріально-технічну базу (38,9%), брак методичних матеріалів (18,2%) та недостатню мотивацію здобувачів освіти (23,8%). Частина респондентів відзначає недостатню підготовку педагогів (15,9%); 0,7% вказують на відсутність підтримки з боку адміністрації; 2,5%

зазначили власні варіанти відповідей: впровадження воєнного стану та ведення бойових дій, невизнання суспільством важливості екологізації.

Отже, у результаті анкетування педагогічних працівників ЗП(ПТ)О виявлено їх розуміння важливості екологічної освіти та готовність до її розвитку. Попри те, що більшість інтегрують екологічні теми на уроках, повна інтеграція ще не досягнута. Переважають традиційні методи навчання, хоча використовуються й інтерактивні. Педагоги беруть участь в екологічних ініціативах та виділяють важливі екологічні теми, але відчують потребу в оновленні матеріально-технічної бази, методичних матеріалів та підвищенні мотивації здобувачів освіти. Педагогічні працівники виявляють зацікавленість у поглибленні знань та навичок для ефективної екологічної освіти, прослідковується значний потенціал для подальшого розвитку екологічної освіти, але є потреба в цілеспрямованих зусиллях для подолання виявлених перешкод.

В анкетуванні *щодо обґрунтування моделі емпатійного «зеленого» освітнього середовища закладу освіти* взяли участь 538 респондентів, які надали відповіді на 15 запитань. Анкетування дало змогу оцінити усвідомлення та готовність педагогів до впровадження емпатійного підходу в організацію освітнього середовища, що ґрунтується на засадах екологічної відповідальності, взаємоповаги та психологічного комфорту.

За результатами опитування встановлено, що переважна більшість учасників (понад 80%) погоджується з тим, що емпатія є важливою складовою ефективного професійного спілкування. Респонденти зазначили, що вміння розуміти емоційний стан іншої людини, виявляти підтримку та співпереживання сприяють створенню сприятливого психологічного клімату в колективі, підвищує продуктивність праці та довіру між учасниками професійної взаємодії. Більшість опитаних вважає емпатію важливим чинником ефективності у професійній діяльності.

Отже, результати опитування свідчать про важливість створення емпатійного «зеленого» середовища у закладах освіти, готовність респондентів використовувати «зелені» навички у педагогічній діяльності. Більшість опитаних вважають важливою складовою освітньої діяльності вміння уникати конфліктів та непорозумінь, приймати правильні рішення та дотримуватись професійної етики.

Взагалі, зазначене вище анкетування (опитування) педагогічних працівників є важливим інструментом для отримання об'єктивної інформації, виявлення потреб, планування ефективних заходів та залучення педагогічної спільноти до процесу формування «зелених» навичок у ЗП(ПТ)О області. Це дало змогу оцінити усвідомлення та готовність педагогічних колективів до впровадження емпатійного підходу в організацію освітнього середовища, що ґрунтується на засадах екологічної відповідальності, взаємоповаги та психологічного комфорту.